

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoR/1/2025
Identifikačné číslo spisu:	2623203596
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2623203596.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa C. U., narodenú N., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, Vajanského 17, dieťa rodičov matky R. U., narodenej N. a otca I. Q., narodeného N., zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Krnáčom, Bratislava, Černyševského 10, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletej, vedenom na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 3P/10/2023, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 23. júla 2024 sp. zn. 14CoP/125/2023-92, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Senica (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 22. júna 2023 č. k. 3P/10/2023-51 zvýšil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletej zo sumy 100 eur na 300 eur mesačne s účinnosťou od 15. marca 2023 (výrok I.) a súčasne otcovi uložil povinnosť uhradiť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 15. marca 2023 do 30. júna 2023 vo výške 709,68 eura k rukám matky (výrok II). Súd vyslovil, že mení rozsudok Okresného súdu Senica, č. k. 4P/37/2013-52 z 26. novembra 2013 v časti týkajúcej sa výšky výživného na maloletú C. (výrok III.), a že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

1.1. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že vykonal dokazovanie výsluchom matky, návrhom matky z čl. 1, rodným listom maloletej z čl. 3, potvrdeniami o príjmoch matky z čl. 25 - 35 a z čl. 48, správou COCA-COLA HBC Česko a Slovensko zo dňa 11. apríla 2023 z čl. 44, obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 10P/18/2021, ako i ostatným obsahom spisu a zistil tento skutkový stav veci. Súd mal zo spisu preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 10P/18/2021-45 zo 16. septembra 2021 bol zamietnutý návrh otca na zníženie výživného, ktoré bolo upravené rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 4P/37/2013-52 z 26. novembra 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoP/3/2014, ktorým bolo zvýšené výživné na maloletú zo sumy 26,65 eura mesačne na sumu 100 eur mesačne. V čase rozhodovania súdu mala maloletá 2 roky a vyžadovala celodennú starostlivosť matky. Matka bola na rodičovskej dovolenke, spolu s dcérou žili v domácnosti

jej rodičov. Matka poberala rodičovský príspevok v sume 199,60 eura a prídavky a dieťa v sume 23,10 eura. Otec bol od augusta 2013 zamestnaný s čistým mesačným príjmom v sume 524,37 eura, žil v prenájme v T.. Vyživovaciu povinnosť si neplnil riadne a včas, výživné matka vymáhala prostredníctvom exekúcie. Rodičia nemali ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

1.2. Výsluchom matky súd zistil, že sa matka pridržiava skutočností uvedených v návrhu na zvýšenie výživného. Tiež v čase podania návrhu bola matka nezamestnaná a návrh na zvýšenie výživného podala aj z tohto dôvodu. Počas prebiehajúceho konania sa zamestnala u zamestnávateľa ELISIS s.r.o., pričom z predloženého potvrdenia o príjme vyplýva, že v mesiaci apríl 2023 bol jej čistý príjem vo výške 1.072,75 eura a v mesiaci máj 2023 bol jej mesačný čistý príjem vo výške 1.057,80 eura. Matka spolu s maloletou býva u svojich rodičov, v ich rodinnom dome, pričom rodičom prispieva na bývanie sumou 100 eur mesačne. Matka robí nákupy potravín približne v sume 100 eur mesačne. Okrem toho matka spláca úver mesačne v sume 377 eur, ktorý si zobrala na kúpu auta. Maloletá C. navštevuje 5. ročník základnej školy, od 1. mája 2023 za obеды v škole neplatí, dovtedy platila 36 eur mesačne. Maloletá nenavštevuje žiadne krúžky, ale chodí jazdiť na koňoch, raz do týždňa, pričom mesačne to vychádza 120 eur až 150 eur. Maloletá trpí alergiou, za lieky na alergiu matka dopláca do 30 eur mesačne. Matka pobera prídavok na dieťa v sume 60 eur mesačne a daňový bonus. Okrem maloletej C. matka nemá inú vyživovaciu povinnosť. O majetkových a rodinných pomeroch otca sa nevedela vyjadriť, matka s otcom nie sú v kontakte. Otec platí výživné riadne.

1.3. Zo správy COCA-COLA HBC Česko a Slovensko z 11. apríla 2023 mal súd preukázané, že otec je u zamestnávateľa zamestnaný od 10. mája 2023, pričom priemerný mesačný čistý príjem za obdobie od 10. mája 2023 do 31. marca 2023 je 1.385,35 eura.

1.4. Súd z výsledkov vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil ten právny záver, že v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine bol návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletej podaný dôvodne. Súd pri rozhodovaní o zvýšení vyživovacej povinnosti otca voči maloletej vzal do úvahy tie skutočnosti, že od poslednej úpravy výšky vyživovacej povinnosti otca, čo bolo pred 9 rokmi, došlo k podstatnej zmene pomerov tak na strane maloletej, ako aj na strane oboch rodičov. Náklady na výchovu a výživu maloletej vzrástli nielen úmerne jej veku, ale aj nástupom do piateho ročníka základnej školy. Maloletá je vo veku, kedy okrem pravidelných školských poplatkov a potrieb vyžaduje zvýšené náklady po všetkých stránkach (najmä strava, oblečenie, obuv a podobne). Súd pri rozhodovaní vychádzal nielen zo súčasných príjmov a schopností rodičov zamestnať sa, ale vzal v úvahu i skutočnosť, že obidvaja rodičia sú povinní nielen finančne sa podieľať na výžive svojej dcéry, ale aj osobne na jej výchove, pričom v danom prípade nie je možné opomenúť výhradnú osobnú starostlivosť matky o maloletú, ktorú vynakladá nepretržite (napr. varenie, pranie, žehlenie, dohliadanie nad prípravou maloletej do školy, návštevy lekárov a pod.). Okrem toho maloletá trpí alergiou, za lieky matka dopláca mesačne 30 eur. Maloletá raz týždenne chodí jazdiť na koňoch, pričom matka uhrádza poplatok v sume 120 eur až 150 eur. Otec sa osobne na výchove maloletej vôbec nepodieľa, o maloletú dlhodobo neprejavuje záujem, nie je v kontakte s maloletou, ani s jej matkou, nad rámec súdom stanoveného výživného v sume 100 eur mesačne na výchovu a výživu neprispieva. Príjem matky sa od poslednej úpravy zvýšil, matka sa zamestnala a jej priemerný mesačný čistý príjem je 1 065,28 eur a zvýšili sa prídavky na dieťa, ktoré aktuálne pobera na maloletú v sume 60 eur mesačne, tiež pobera daňový bonus. Iný príjem nemá. Matka s maloletou bývajú v rodinnom dome jej rodičov, ktorý je v osobnom vlastníctve jej otca. Na domácnosť prispieva sumou 100 eur mesačne, pričom uviedla, že táto suma sa pravdepodobne zvýši, nakoľko dochádza k nárastu cien energií a ostatných poplatkov. Okrem toho matka robí nákupy potravín do domácnosti v sume cca 100 eur mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Otec maloletej sa od poslednej úpravy výživného zamestnal a jeho priemerný mesačný čistý príjem je 1.385,35 eura. Z lustrácie v registri obyvateľov SR bolo zistené, že otec okrem maloletej nemá inú vyživovaciu povinnosť. Keďže sa k podanému návrhu písomne nevyjadril, na pojednávanie sa nedostavil, hoci bol riadne a včas predvolaný, a teda svoje majetkové a rodinné pomery žiadnym spôsobom nepreukázal, súd pri určení výšky výživného na maloletú vychádzal výlučne z jeho príjmu. Vzhľadom k tomu, že súd nie je viazaný návrhom matky, ktorá navrhovala zvýšiť výživné otca na maloletú zo sumy 100 eur mesačne na sumu 250 eur mesačne, a zárobkové schopnosti otca to odôvodňujú, rozhodol tak, že výživné zvýšil na sumu 300 eur mesačne. Súd mal za to, že po právnej stránke zvýšené výživné na sumu 300 eur mesačne je primerané nielen odôvodneným potrebám dieťaťa vzhľadom k veku, ale i zárobkovým možnostiam a schopnostiam obidvoch rodičov, pričom výživné

vzhľadom na už vyššie uvedené skutočnosti určil vo výške cca 22 % z príjmu otca, čo zodpovedá aj príslušnej judikatúre súdov v danej problematike.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie otca maloletej, rozsudkom z 23. júla 2024 sp. zn. 14CoP/125/2023 rozhodol tak, že:

„I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.“

2.1. Odvolací súd za splnenia procesných podmienok prejednal vec bez nariadenia pojednávania, oboznámil sa s obsahom spisového materiálu a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania otca maloletej.

2.2. Podľa zistenia odvolacieho súdu vykonal súd prvého stupňa dokazovanie vo veci, s prihliadnutím na pasivitu otca, v rozsahu dostatočnom pre objektívne rozhodnutie veci, vykonané dôkazy vyhodnotil správne a v súlade s ich logickým významom a svoje rozhodnutie aj dostatočne jasne a zrozumiteľne odôvodnil, pričom sa nedopustil pochybení, ktoré by mohli mať za následok nesprávnosť jeho rozhodnutia.

2.3. Ako nedôvodnú posudzoval súd námietku odvolateľa týkajúcu sa porušenia jeho procesných práv nedoručením mu návrhu na začatie konania a predvolania na pojednávanie vo veci. Súd prvého stupňa pri prejednaní veci v neprítomnosti otca maloletej vychádzal z informácií poštového podniku o výsledku doručenia, podľa ktorých zásielky súdu doručované na adresu trvalého bydliska otca a obsahujúce, okrem iného, návrh matky na začatie konania a predvolania na pojednávania nariadené vo veci na termín 4. mája 2023 a 22. júna 2023, boli otcovi maloletej doručené v dňoch 13. apríla 2023 a 19. mája 2023. Hodnovernosť týchto informácií potvrdzujúcich riadne doručenie písomností súdu odvolateľovi neboli spôsobilé spochybniť jeho vážne tvrdenia neobsahujúce žiadne konkrétne údaje, ktoré by odvolaciemu súdu umožňovali vôbec usudzovať o dôvodnosti námietky - napr. meno a priezvisko osoby, ktorá podľa tvrdenia odvolateľa mala miesto neho zásielky neoprávnene prebrať, dátum jeho narodenia, bydlisko, aké boli okolnosti, ktoré jej umožnili zásielky bez jeho vedomosti prevziať, prečo mu zásielky neboli touto osobou odovzdané. ... Samotné tvrdenie, že zásielky boli vydané bratovi otca (otca maloletej alebo dokonca otca odvolateľa?), ktorý ich následne neoznámil pánovi I. takouto dôkaznou silou nedisponoval.

2.4. Odvolací súd v argumentácii odvolateľa nenachádzal dôvod, pre ktorý by sa nemal stotožniť s dôvodmi, ktoré súd prvého stupňa viedli k zvýšeniu výživného práve na sumu 300 eur mesačne, (ktorá suma inak nepredstavuje zvýšenie o 300 %, ako to namietal odvolateľ, ale o 200 % z pôvodnej sumy 100 eur), a ktoré majú pôvod primárne v skutočnosti, že od poslednej úpravy výživného, kedy bola maloletá vo veku dvoch rokov, ku dňu rozhodnutia súdu prvého stupňa uplynula doba takmer 10 rokov, počas ktorej došlo nielen k podstatnému zvýšeniu nákladov na výchovu a výživu maloletej, ale aj k podstatnému zvýšeniu príjmu oboch rodičov.

2.5. V rozpore s tvrdením odvolateľa súd prvého stupňa podľa odôvodnenia rozsudku zohľadňoval zvýšenie priemerného príjmu matky na netto 1.065,28 eura (táto suma zahŕňa aj daňový bonus spomínaný odvolateľom) a zvýšenie štátnej dávky na dieťa na sumu 60 eur mesačne, súčasne však zohľadnil aj výlučnú osobnú starostlivosť matky o dieťa, ktorá starostlivosť aj v terajšom veku dieťaťa konzumuje podstatnú časť vyživovacej povinnosti matky v peňažnej forme.

2.6. Je logické, že súd nezohľadňoval nie bežné životné náklady otca, nakoľko tento sa k veci nevyjadril, obsahom odvolania, v ktorom žiadne svoje náklady neidentifikoval, však odvolateľ ani odvolaciemu súdu neposkytol dôvod pre prijatie záveru o tom, že stanovené výživné je neprimerané pomerom otca. Nemožno pritom vylúčiť, že jeho možnosť zamestnať sa je obmedzená, avšak je faktom, že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa zamestnaný bol, a že jeho priemerný čistý mesačný zárobok za obdobie od 10. mája 2022 do 31. marca 2023, z ktorého súd vychádzal, dosahoval sumu 1.385,23 eura (drobné zjavné pochybenie súdu v označení počiatku doby, z ktorej priemerný zárobok otca zisťoval, nemal za následok zmätočnosť rozhodnutia). V prospech odvolateľa nepochybne nesvedčalo, že bol v čase rozhodovania súdu prvého stupňa poberateľom aj invalidného dôchodku, ktorá skutočnosť nijako neznižovala jeho schopnosť výživné v stanovenej výške maloletej poskytovať. Naopak, súd túto skutočnosť nezohľadnil v prospech maloletej, keď výšku výživného stanovil v rozsahu cca 22 % iba z priemernej čistej mzdy otca zodpovedajúcom výške výživného stanovenej podľa Metodiky výpočtu výživného v Slovenskej republike vypracovanej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky ako nezáväzná pomôcka pre výpočet aj na základe rozhodovacej praxe súdov a za účelom jej ďalšieho zjednocovania. V konečnom dôsledku však odvolací súd nezistil, že by súdom prvého stupňa stanovené

vyživné v dostatočnej miere nepokrývalo reálne potreby maloletej a nezodpovedalo kritériám vyplývajúcim preň z ustanovení § 62 a § 75 Zákona o rodine.

2.7. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd v okolnostiach prípadu nezistil dôvod pre zmenu či zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku, ktorý preto podľa § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako vecne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 52 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec maloletej (ďalej aj „dovolateľ“), pričom jeho prípustnosť odôvodnil § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ poukázal na skutočnosť uvedenú v bode 13. rozhodnutia krajského súdu, v zmysle ktorého sa k návrhu na zvýšenie výživného ani v prípade jednotlivých pojednávaní nemohol otec vyjadriť, nakoľko mu neboli doručené. Doručenie nevyplyva zo súdneho spisu čím sa krajský súd odmietol zaoberať. Právo na doručovanie podaní účastníkov konania je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Doručovanie žaloby/návrhu je kľúčovým momentom v začatí súdneho konania. Účinnosť žaloby totiž nastáva až jej doručením druhému účastníkovi, rovnako to platí aj pre predvolanie na pojednávanie. Vo svojej podstate sa jedná o zásadné podania, ku ktorým sa odporca nemohol nijakým spôsobom vyjadriť. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov, treba preto považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia, návrhu na začatie konania účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasti práva na spravodlivý proces (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Obdo/29/2016 z 2. decembra 2015). Doručovanie písomností v súdnom konaní je kľúčovým prvkom zabezpečenia spravodlivého procesu a efektívneho priebehu konania. Je to záruka toho, že všetky strany majú rovnaké informácie a možnosť sa k nim vyjadriť. Otec nemôže preukázať opak, pretože neexistencia je sama o sebe dôkazom. V právnej logike platí, že ten, kto tvrdí niečo pozitívne, (napr. že otec preberal písomnosti), musí túto skutočnosť dokázať, alebo musí táto skutočnosť vyplývať zo spisu. Ten, kto tvrdí negatívnu skutočnosť (napr. písomnosti neboli doručované), nemusí túto neexistenciu aktívne dokazovať, pretože to objektívne nie je možné. Neexistencia niečoho je ťažko pozitívne preukázateľná. Je to absencia dôkazu o neexistencii.

3.2. Naplnenie dovolacieho dôvodu spočíva tiež v nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutia. V súvislosti s uvedeným žalovaná poukazuje na § 420 písm. f) CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia možno považovať tiež za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (zaručeného okrem zákonov i v článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a tiež článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Táto skutočnosť vyplýva okrem iného aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. Mája 2004 sp. zn. I ÚS 226/03), Najvyššieho súdu SR (rozsudok z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu preto odporca považuje za nedostatočné a jeho právne posúdenie za úplne nesprávne čo sa týka doručovania písomností súdu. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd vec opakovane prejednal a po jej preskúmaní a zistení podmienok na zrušenie rozsudku krajského súdu.

4. Matka sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že súhlasí s rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 3P/10/2023-51 z 22. júna 2023, ktorým bola otcovi zvýšená vyživovacia povinnosť na maloletú zo sumy 100 eur na sumu 300 eur. Uviedol, že naposledy bola otcovi upravovaná vyživovacia

povinnosť v roku 2013. Od tejto doby sa zmenili pomery na strane maloletej, jej potreby vzrástli. Otec sa nijakým spôsobom nepodieľa na starostlivosti o maloletú, nekontaktuje ju, nezaujíma sa o ňu.

6. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa vzťahuje Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení CSP pre konanie o dovolaní otca maloletých detí.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

9. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a úvah vychádzal, keď dospel k záveru o vecnej správnosti prvoinštančného rozsudku a potrebe zvýšenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletej.

9.1. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, na základe akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že otec sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje, a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú

(podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

11. Pokiaľ otec namietal nedoručenie návrhu na začatie konania a predvolania na pojednávanie veci, dovolací súd v prvom rade uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového (resp. v mimosporových konaniach skutočného stavu) stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

11.1. Zdržanlivosť najvyššieho súdu k preskúvaniu hodnotenia dôkazov však v poslednom čase naráža na recentnú judikatúru ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 104/2022), v zmysle ktorej preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces, a teda preskúmanie hodnotenia vykonaných dôkazov je preskúmanie procesného postupu súdu.

11.2. Zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom neznamená, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku, ktorej jediným cieľom je vylúčiť danosť nároku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl. Preto najvyšší súd má právo skúmať, či hodnotenie dôkazov nie je natoľko mimo prípustného a logického rámca hodnotenia dôkazov a teda, či nedošlo týmto procesným postupom súdu k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (pozri III. ÚS 104/2022, bod 18. a 19.).

11.3. Dovolací súd dodáva, že zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 10 Základných princípov CMP a v § 191 CSP vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania.

11.4. Právo na spravodlivý proces je preto naplnené aj tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo, že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/2004).

11.5. Summa summarum nedá sa vylúčiť, že k porušeniu tohto práva dôjde aj tým, že zistenie skutkového stavu je prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť - ide o extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami (porov. I. ÚS 6/2018), alebo tým, že prijaté právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú (porov. I. ÚS 243/2007).

11.6. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (ako napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov) je preto otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť dovolaciemu súdu predložená v dovolaní ako prípustný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Zásadám spravodlivého procesu zodpovedá tiež požiadavka, aby súdom urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené.

12. S ohľadom na povahu prejednávanej veci považuje dovolací súd za vhodné zdôrazniť, že esenciálnym a primárnym kritériom pri všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detí musí byť vždy najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorý sa podľa EŠLP skladá z dvoch zložiek. Na jednej strane

vyžaduje udržiavanie väzieb dieťaťa s jeho rodinou, okrem prípadov, keď sa konkrétna rodina preukáže ako nevhodná. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť pretrhnuté iba vo veľmi výnimočných prípadoch a musí byť vykonané všetko v záujme zachovania osobných vzťahov a ak je to vhodné, v záujme obnovy rodiny. Na druhej strane je v záujme dieťaťa, aby bola jeho výchova zabezpečená v stabilnom prostredí a rodičom nemôže byť podľa čl. 8 dohovoru umožnené uplatňovať opatrenia, ktoré by mohli poškodiť zdravie alebo vývoj dieťaťa (rozhodnutie vo veci Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku zo 6. júla 2010, sťažnosť č. 41615/07, bod 136). Článok 8 dohovoru tak vyžaduje zo strany orgánov verejnej moci rozhodovanie zachovávajúce rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a záujmami rodičov, osobitná pozornosť v tomto procese však musí byť venovaná najlepšiemu záujmu dieťaťa, ktorý v závislosti na jeho povahe a význame môže nad záujmami rodičov prevážiť (rozhodnutie vo veci Sahin proti Nemecku z 8. 7. 2003, sťažnosť č. 30943/96, bod 66.).

12.1. I dovolací súd zdôrazňuje, že záujem dieťaťa (v kontexte s článkom 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa) musí byť popredným hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Podobná požiadavka vyplýva aj z článku 32 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd zaručujúcej osobitnú ochranu detí a mladistvých (porov. napr. nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3135/19). Je preto nevyhnutné, aby pri akomkoľvek súdnom rozhodovaní týkajúcom sa detí bol ich najlepší záujem skúmaný a posudzovaný ako určujúce kritérium pre konečné rozhodnutie - nech sa jedná o akékoľvek konanie týkajúce sa maloletého dieťaťa.

13. So zreteľom na vyššie uvedené, vec prejednávajúci senát pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa (pri uplatnení práva na doručovanie podaní účastníkom konania a zachovávanie princípu rovnosti zbraní), pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania, ergo preskúmanie toho, či hodnotenie dôkazov je alebo nie je natoľko svojvoľné, že znamená zásah do tohto práva.

14. Podľa § 111 ods. 1 CSP do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“); údaje v doručke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručka je verejnou listinou.

14.1. Ustanovenie § 111 ods. 1 CSP priznáva doručke status verejnej listiny, v dôsledku čoho sa údaje v nej obsiahnuté sa považujú za pravdivé, ak nebol preukázaný opak. V takomto prípade potom každý, kto namieta správnosť týchto údajov znáša bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, že tieto údaje sú nepravdivé (II. ÚS 128/2017, 5Cdo/65/2018). Ustanovenie § 111 CSP upravuje vyvrátiteľnú právnu domnienku o pravdivosti doručky. Ak strana sporu spochybňuje správnosť údajov uvedených na doručke (namieta, že ustanovený postup doručenia nebol dodržaný), je povinný o tom súdu predložiť dôkazy a týmto spôsobom preukázať svoje tvrdenie.

14. S poukazom na uvedené sa tak dovolací súd stotožňuje s názorom uvedeným v odôvodnení krajského súdu, a to že „Súd prvého stupňa pri prejednaní veci v neprítomnosti otca maloletej vychádzal z informácií poštového podniku o výsledku doručenia, podľa ktorých zásielky súdu doručované na adresu trvalého bydliska otca a obsahujúce, okrem iného, návrh matky na začatie konania a predvolania na pojednávania nariadené vo veci na termín 4. 5. 2023 a 22. 6. 2023, boli otcovi maloletej doručené v dňoch 13. 4. 2023 a 19. 5. 2023. Hodnovernosť týchto informácií potvrdzujúcich riadne doručenie písomností súdu odvolateľovi nie sú spôsobilé spochybniť jeho vážne tvrdenia neobsahujúce žiadne konkrétne údaje, ktoré by odvolaciemu súdu umožňovali vôbec usudzovať o dôvodnosti námietky - napr. meno a priezvisko osoby, ktorá podľa tvrdenia odvolateľa mala miesto neho zásielky neoprávnene prebrať, dátum jeho narodenia, bydlisko, aké boli okolnosti, ktoré jej umožnili zásielky bez jeho vedomosti prevziať, prečo mu zásielky neboli touto osobou odovzdané. ... Samotné tvrdenie, že zásielky boli vydané bratovi otca (otca maloletej alebo dokonca otca odvolateľa?), ktorý ich následne neoznámil pánovi I. takouto dôkaznou silou nedisponuje.“

15. Dovolací súd sa stotožnil aj s názorom odvolacieho súdu v časti výživného zo strany otca pre maloletej C., keď sa v celom rozsahu stotožnil so skutočným stavom zisteným súdom prvej inštancie a rovnako sa v plnom rozsahu stotožnil s jeho skutkovými i právnymi závermi, na ktoré podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odkázal. Dovolací súd pritom zdôrazňuje, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným

rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Súd prvej inštancie v odôvodnení vo vzťahu k určení výšky výživného poukázal na relevantné ustanovenia (§ 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1 prvá veta, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine), z ktorých vyvodil kritériá, na ktoré je potrebné prihliadať pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti. Následne v bode 16. a 17. odôvodnenia prvoinštančného súdu na základe vykonaného dokazovania vyčíslil príjmy a výdavky otca a tiež jednotlivé položky odôvodnených výdavkov na strane maloletej C.

16. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmvanej veci dospel k záveru, že odvolací súd v rámci zisťovania skutočného stavu veci (§ 35 CMP) postupoval v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania, a to v súlade s vyšetrovacím princípom, princípom oficiality, ako aj v súlade so zachovaním princípu rovnosti účastníkov, najmä vo vzťahu k maloletému dieťaťu (čl. 4, čl. 5 a čl. 6 Základných princípov CMP). Tak okresný súd ako aj jeho nadriadený krajský súd pri zisťovaní skutočného stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), náležitým spôsobom zistili skutočný stav veci a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodli tak, že ich skutkové a právne závery vo výsledku nemožno považovať za svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z tohto hľadiska preto nemožno postupu odvolacieho súdu nič vytknúť a námietky otca maloletého preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

17. Dovolací súd dospel k záveru, že otec neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie otca ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.